
Verslag Stuurgroep Holwerd aan Zee (HaZ) d.d. 24 oktober 2022

Aanwezig 24 oktober 2022:

- Klaas Fokkinga, gedeputeerde provincie Fryslân (voorzitter)
- [REDACTED] (verbinder)
- [REDACTED], Stichting Holwerd aan Zee
- Piet Braaksma, Gemeente Noardeast-Fryslan (wethouder)
- [REDACTED], Wetterkip Fryslân (DB)
- [REDACTED], Vogelbescherming Nederland
- [REDACTED], Rijkswaterstaat Noord-Nederland
- [REDACTED], LTO-Noord
- [REDACTED], Provincie Fryslân
- [REDACTED], Provincie Fryslân (projectondersteuner en notulist)

Afwezig met kennisgeving: [REDACTED], Vogelbescherming Nederland

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda:

Gedeputeerde Fokkinga opent de vergadering.

Mededelingen:

Er is een brief binnengekomen van Human waarin zij te kennen geeft te stoppen met de documentaire.

Besluit:

- *De brief wordt voor kennisgeving aangenomen.*

Vaststellen agenda:

Besluit:

- *De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.*

2. Ter vaststelling:

a. Concept verslag van de Stuurgroep HaZ 23 juni 2022:

Blz 2: Naar aanleiding van de toevoegingen van RWS over de terugkoppeling van [REDACTED] zegt dat ook LTO de terugkoppeling van tevoren gemist heeft.

Blz. 3; [REDACTED] wil naar aanleiding van de aanvulling van RWS kwijt dat er veel inhoudelijk wordt ingegaan en afwegingen gedaan worden. Het zou een agendapunt op zich kunnen zijn. Het is erg veel en ervanuit gaande dat alles goed meegenomen wordt in de onderzoeken en ook terug komt in de update van de stand van zaken. Het zijn afwegingen die zeker meegenomen worden voor het besluit op 24 november a.s. .

[REDACTED] reageert dat vanwege de complexiteit er harde randvoorwaarden op papier zijn gezet.

Besluit:

- *Het concept verslag van de Stuurgroep HaZ van 23 juni 2022 wordt ongewijzigd vastgesteld.*

3. Ter bespreking:

A. 1. Uitwerken variant A2/PvA Tussenresultaten deelsporen (*toelichting Wing*)

█ legt uit dat via deelsporen alle onderzoeken in gang zijn gezet. Gevoelsmatig zijn we op de helft. Deze en volgende week vervolgssessies. EBO is een cruciaal punt.

█ stelt zich voor, █ is samen met █ projectleider. █ deelt de presentatie en geeft daarbij uitleg per deelspoor. Na ieder behandeld deelspoor kan gereageerd worden.

A. Eigendom, Beheer, Onderhoud

█ reageert dat foutief vermeld wordt dat er een gesprek gepland staat met Fokkinga, dat is onjuist en hoort Fokkens te zijn.

█ reageert dat █ in verwarring is over de namen van de gedeputeerden; Gedeputeerde Fokkinga zit deze stuurgroep voor maar gesprekken over EBO zijn met gedeputeerde Fokkens. Na gereedkomen van de kunstwerken valt het EBO binnen haar portefeuille.

█ reageert dat de kosten in dit hele verhaal cruciaal zijn. Het zou kunnen blijken dat bijvoorbeeld doorvaarbaarheid technisch best wel mogelijk is maar financieel onmogelijk.

█ verduidelijkt dat verhoudingen wel in beeld worden gebracht. Grofweg zijn er twee sporen; niet bevaarbaar en wel bevaarbaar.

█ geeft mee dat wanneer het past in de SNL, bij de boeren in de omstreken wel vergroening in trek is. Dit kan van toegevoegde waarde zijn.

█ vraagt zich af of besluitvorming in de stuurgroep van 24 november a.s. een haalbare kaart is. Gezien de vele acties die nog open staan en het lees- en verdiepingswerk dat vooraf gaat aan besluitvorming.

█ heeft er vertrouwen in dat alles op tijd gereed is.

█ wil in dit overleg aangeven geen verwachtingen te willen scheppen ten aanzien van het gesprek van hem met gedeputeerde Fokkens. Wetterskip Fryslân is duidelijk geweest in de rol die het kan spelen. Zeker voor het regelwerk is er geen rol weggelegd voor WSF. De uitkomst van het gesprek is al redelijk helder.

Ook wil █ zijn verbazing uitspreken over de teruggekeerde optie van de Staandemast route. In een eerdere stuurgroep is er duidelijk afscheid van genomen en █ vraagt zich dan ook af hoe deze dan toch weer terug is?

█ wil reageren op de opmerking van █. █ zit namens de boeren en LTO Noord in deze stuurgroep, initiatieven van boeren hoort via die weg te lopen.

█ legt uit dat het een opmerking is die zijn oorsprong uit een ver verleden vindt. Om ervoor te waken dat deze initiatieven niet in de vergetelheid raken. Uiteraard lopen boereninitiatieven via LTO Noord.

Gedeputeerde Fokkinga vat samen wat er nu moet gebeuren. Er moet een oplossing komen voor de EBO vraag, daarom heeft provincie het voortouw genomen. Alle partijen zullen nu mee moeten trekken. Hierbij dan ook een oproep aan alle partijen om toch te bewegen. Er zullen nog veel gesprekken volgen want alles bij de provincie onderbrengen kan niet. Verder; het tijdsplan is inderdaad spannend. Er is voor gekozen om deze kort te houden omdat WSF voor het einde van het jaar duidelijkheid wil over de plannen, met name het gat in de dijk.

█ gaat nog in op de staandemast vraag van █ en legt uit dat het in dit geval gaat over stormvloedkering en niet in eerste instantie over regelwerk. Later wordt dit nog verduidelijkt.

Verder vult [REDACTED] aan dat de planning inderdaad krap is maar dat [REDACTED] er wis van is dat 24 november a.s. alle stukken gereed zijn, zodat in de stuurgroep van 24 november de definitieve go/no go valt. Gedeputeerde Fokkinga vraagt of de stuurgroep van december bij iedereen bekend? [REDACTED] bevestigt dat dat het geval is.

Afsluitend wil [REDACTED] nog kwijt dat de kunstwerken die nu genoemd worden in relatie tot HaZ, zo niet in dit project dan wel ergens anders aangepakt moeten worden. Er liggen sowieso opgaven in het gebied.

B. Toegangsgeul

[REDACTED] Attendeert er op dat er goed gekeken moet worden naar de inrichting van het getijdenmeer ten aanzien van de natuurwaarden. RWS zou dit in relatie tot de PAGW moeten doen; kijken of er aanpassingen nodig zijn vanuit wensen die PAGW gerelateerd zijn.

C. Doorgang door de dijk;

[REDACTED] vraagt zich af; past de invulling van de 3 varianten bij de eerder genomen besluiten in deze stuurgroep? Nu is er weer sprake van een sluis terwijl de stuurgroep er in een eerder overleg nadrukkelijk voor koos geen sluis te willen.

[REDACTED] legt uit dat het niet om een sluis gaat zoals eerder beoogt maar er een soort sluisconstructie wordt bedoeld.

[REDACTED] vult aan dat het primair om het doorlaten van water gaat.

[REDACTED] beaamt dat er door de stuurgroep geen sluis gewenst is.

[REDACTED] legt uit dat in het kernteam benadrukt is dat recreatievaart naar Holwerd het doel is. Als dat doel behaald moet worden zal er toch een sluis moeten komen. Alle 3 de varianten worden nog bekeken; met name met als uitgangspunt: wat zijn de mogelijkheden voor recreatieschepen. Het onderzoek naar een sluis hoort daar dan ook bij.

[REDACTED]; dit punt komt steeds weer terug; maar met recreatievaart Holwerd wordt niet de reguliere recreatievaart bedoeld maar specifiek de platbodems / bruine vloot. Reguliere recreatievaart kan hier sowieso niet door in verband met de diepte.

Verder merkt [REDACTED] op dat een te baggeren geul per definitie niet een natuurgeul is als deze onderhouden moet worden.

Gedeputeerde Fokkinga; het gaat om onderzoeken en de uitkomst kan ook zijn dat het niet mogelijk is de geul bevaarbaar te maken.

D. Gevolgen ontwerp binnendijk;

[REDACTED] is benieuwd naar de aard en omvang van het regelwerk en wanneer daar meer duidelijkheid over is. Daarbij uit [REDACTED] zijn zorgen over de haalbaarheid van een dergelijke klep. Zoals geschetst een regelwerk met klep in de sluis betekent nogal wat. Is dit überhaupt technisch uit te voeren? De constructie is bedoeld om de sliblast te verminderen.

[REDACTED]; het ontwerp is in de maak, in het kernteam zal binnenkort meer duidelijkheid verschaft worden.

E. vergunbaarheid.

Geen vragen of opmerkingen.

F. Recreatie en beleving

Wanneer over “schepen” wordt gesproken; lees bruine vloot dus ook staande mast maar minder diepgang.

De oplevering van de MKBA wordt voor 24 november a.s. verwacht.

G. Nuttig toepassen van slib;

█ geeft aan dat het aandachtspunten zijn als men leest; kansen worden gezien... studie volgt... Men moet dit niet verwarren met zekerheid voor financiële dekking, althans men moet dit nog niet overschatten.

H. Ruimtelijke kwaliteit.

Geen vragen of opmerkingen.

3. a. II, Status uitkomsten geüpdatete MKBA

█ licht toe; er komt een nieuwe MKBA berekening waarin ook het punt van █ over de slib meegenomen wordt en allerlei andere doorberekeningen. Omdat het een natuurlijke variant wordt, is het lastig uit te drukken wat dit in geld opbrengt.

De MKBA kan een deel van de waarde van natuur op geld zetten maar niet alles.

Dat wil niet zeggen dat als uitkomst van de MKBA negatief is alles negatief is.

█ in hoeverre is het mogelijk om uitgespaarde kosten door natuur hier te realiseren op geld te zetten is? Door uitvoering van dit plan komen een aantal doelen van bijv. PAGW dichterbij. Worden deze waarden ook meegenomen?

Gedeputeerde Fokkinga; Een negatief MKBA hoeft geen “no go” te zijn. Er zit een zachte kant aan, die is lastig te waarderen, dat weten we. Dit meenemen in de interpretatie.

█ vraagt; zitten de kosten van ontzilting ook in MKBA? █ moet het antwoord schuldig blijven en zoekt het uit.

█ antwoord op deze vraag dat er nu al mogelijkheden zijn voor ontzilting. Er wordt al met verschillende technieken mee gewerkt.

Pieter Braaksma vraagt; worden de gemiste opbrengsten als negatieve baten voor de landbouw ook meegenomen? Ja zegt █, deze worden mee berekend.

3. a. III, Communicatie

De brief is door de communicatiegroep vastgesteld en is bedoeld om de achterban te informeren.

De vraag is of iedereen akkoord is en reactie op de inhoud heeft.

█; vraagt zich af wat de meerwaarde is om nu te communiceren als je over 4 weken veel concreter kunt zijn.

█ zit met dezelfde vraag; uitgaande van 24 november besluitvorming.

Verder is het verwarrend dat er gesuggereerd wordt dat besluitvorming voorgelegd wordt aan het bestuur WSF maar niet welke; is dat algemeen bestuur of dagelijks bestuur? Voorleggen aan algemeen bestuur is niet de juiste.

█; 24 november besluitvorming go/no go.

█ stelt voor om de vermelding van de 24^e helemaal weg te laten om de verwachtingen te temperen. De brief, bedoeld voor raden en staten, zal ook bij de pers terecht komen met er op uitvloeiende vragen. Is het een idee om voor pers al extra info gereed te hebben om de opgeroepen vragen te beantwoorden?

Pieter Braaksma vraagt zich af wat precies de bedoeling is? alleen de brief communiceren of ook de bijlages? Jammer genoeg zit er niemand van communicatie Werkgroep hierbij die deze vragen kan beantwoorden.

Gedeputeerde Fokkinga; door nu toch te communiceren kunnen juist vragen van de pers worden voorkomen.

De stuurgroep heeft geen bezwaren dus de brief kan de deur uit.

3.a. IV, Stand van zaken lobby en financiering

Middels een informerende memo is de stuurgroep op de hoogte gebracht van de stand van zaken. Stuk was ter kennisneming.

4. Rondvraag en sluiting.

Pieter Braaksma; vraagt of stikstof nog van invloed is? Positief dan wel negatief?

█; stikstof nemen we mee in de berekeningen.

█ voegt daaraan toe dat dat een must is gezien het natuurgebied in de directe nabijheid.

█; vraagt of er nog reactie komt op de brief over de duurzame 100 in Trouw?

█ in het kernteam is dit punt behandeld en afgedaan. Na overwegingen is besloten geen reactie te geven. Wel wordt de achterban geïnformeerd middels eerder genoemde brief.

Gedeputeerde Fokkinga sluit de vergadering.